

Rodzaje niepełnosprawności w kontekście możliwości i ograniczeń

Być pełnosprawnym to tak naprawdę żadna zasługa to dar, który każdemu z nas może być odebrany. Pozwólmy, więc niepełnosprawnym włączyć się w nasze życie. Chcielibyśmy dać im pewność, że jesteśmy jednością.

Richard von Weizsaecker

Nie oceniaj książki po okładce – radzi niepełnosprawny fotograf Brian Steel, od urodzenia walczący z rzadką i nieuleczalną chorobą mięśni. Ma on na myśli osoby, które spełniają się zawodowo: są sportowcami, muzykami, artystami, nauczycielami, sprzątaczkami, kucharkami. Ludzie ci odnoszą sukcesy w wielu dziedzinach a łączy ich jedno – niepełnosprawność.

Przez „osobę niepełnosprawną” rozumie się człowieka niemogącego samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego lub społecznego, na skutek wrodzonego lub nabytego uszkodzenia sprawności fizycznych lub psychicznych. Niepełnosprawność to przede wszystkim długotrwały stan, w którym występują ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka. Jest to także uszkodzenie, czyli utrata lub wada psychiczna, fizjologiczna, anatomiczna struktury organizmu. Utrata ta może być całkowita, częściowa, trwała lub okresowa, wrodzona lub nabyta, ustabilizowana lub postępująca. Według Światowej Organizacji Zdrowia człowiek niepełnosprawny to osoba:

- z niepełnosprawnością natury organicznej,
- z niepełnosprawnością intelektualną,
- z upośledzeniami lokomocyjnymi,
- z upośledzeniami widzenia i słyszenia,
- z upośledzeniami w zakresie komunikowania się,
- z niepełnosprawnością emocjonalną,
- z wadami budzącymi szczególną odrazę,
- z wadami skrytymi,
- z upośledzeniami związanymi z procesami starzenia się.

Pojęcie niepełnosprawności zmieniało się na przestrzeni wieków i uzależnione było w wielkiej mierze od czynników geograficznych, kulturowych oraz wiedzy, jaką społeczeństwo w danym okresie dysponowało.

Starożytni Grecy uznawali tylko piękno i siłę fizyczną. W Sparcie istniał bezwzględny nakaz pozbywania się chorych niemowląt. Dzieci z jakąkolwiek niepełnosprawnością zrzucano ze skał. **W średniowieczu niepełnosprawni zebrali na ulicach albo byli zamykani w przytułkach z dala od miast i osiedli ludzkich, ponieważ sądzono, że niepełnosprawność jest karą za popełnione grzechy w rodzinie.** Dla odmiany, wśród ludów Indiańskich, ludzi z chorobą psychiczną traktowano z szacunkiem i oddawano im cześć. W Polsce jeszcze do niedawna, osoba z niepełnosprawnością traktowana była, jako nieuleczalny przypadek medyczny bez możliwości kształcenia, terapii czy uspołecznienia. Ludzi z deficytami przekazywało się pod opiekę państwa gdzie poddawani byli standardowemu leczeniu i ofiarowano im podstawową opiekę medyczną.

Na terenie powiatu Wadowickiego mieszka obecnie 21 359 osób z niepełnosprawnością, co stanowi 14% ogółu ludności, niestety aż 3734 osób niepełnosprawnych nie posiada ustalonego prawnie stopnia niepełnosprawności. Orzeczenie stopnia niepełnosprawności jest istotne dla ludzi ze stwierdzoną dysfunkcją, ponieważ uprawnia ich do korzystania z wielu rodzajów pomocy, jednak takie orzeczenie nigdy nie powinno wzbudzać litości lub przyczyniać się do izolacji społecznej. Osoba niepełnosprawna chce cieszyć się życiem i ma pełne prawo do zaspokajania podstawowych potrzeb: fizjologicznych, bezpieczeństwa, miłości, szacunku, samorealizacji, poznawczych oraz estetycznych.

Spółeczny model niepełnosprawności zakłada, iż większość ograniczeń wynika ze środowiskowych przeszkód oraz uprzedzeń. Przyczyn niepełnosprawności nie należy więc szukać w człowieku, lecz w jego środowisku, barierach społecznych, ekonomicznych i fizycznych oraz negatywnych reakcjach otoczenia na jakąkolwiek inność. Jeżeli zapewni się człowiekowi dotkniętemu niepełnosprawnością odpowiednie warunki do rozwoju, będzie on osiągać sukcesy na różnych płaszczyznach.

Integracja opiera się na założeniu, iż osoby niepełnosprawne i pełnosprawne mają więcej cech wspólnych niż odrębnych oraz, że nikogo nie można przygotować do życia odsuwając go od społeczeństwa. Prawdziwa integracja polega na:

1. Przeciwwstawianiu się izolacji i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.
2. Stwarzaniu osobom z niepełnosprawnościami takich samych możliwości jak osobom zdrowym i gwarantowanie im tych samych praw.
3. Likwidowaniu barier: architektonicznych, ekonomicznych, psychicznych, kulturowych, społecznych oraz edukacyjnych.

Bibliografia:

1. *Kościelska M., (1995), Oblicza upośledzenia, PWN, Warszawa.*
2. *Kościelska M., (2003), Człowiek niepełnosprawny. Sprawność w niepełnosprawności”, Bydgoszcz, WU AB.*
3. *Maciarz A., (1998), Psychoemocjonalne i wychowawcze problemy dzieci przewlekle chorych, Kraków, Oficyna Wydawnicza „ Impuls”.*
4. *Obuchowska I., (1999). Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, Warszawa, WSiP.*

Strony internetowe:

<http://www.org.pl/niepelnosprawnosc/>

<http://www.niepelnosprawni.gov.pl/>

<http://www.mpips.gov.pl/>

<http://www.fotoblogia.pl/>

<http://www.interia.pl/>